Олег Масюк
к.філос.н., доцент кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ
Юліана Кушнір
студентка 4 курсу факультету соціології та управління ЗНУ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ СЛУЖБАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В КРИЗОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті освітлюються проблеми служб соціального захисту в Україні під час кризи. У роботі головний акцент наголошується на необхідності нововведень в даній сфері, звертається увага на необхідність соціального захисту в кризовий період. Освітлюється проблема відсутності «мотивації» робітників як методу управління.

Ключові слова: *соціальний захист, криза, кризове суспільство, служба соціального захисту.*

Сьогодні практично немає жодної сфери в суспільстві, яка в тому або іншому ступені не була б охоплена інноваційними процесами. Становлення професійної соціальної роботи в нашій країні пов'язане з пошуком нових підходів, розробкою й впровадженням соціальних нововведень у життя суспільства, активізацією інноваційних процесів у соціальній сфері. Це особливо важливо зараз в умовах формування ринкових відносин, кардинального оновлення всіх звичних життєвих засад, необхідністю пристосування людини до умов, що весь час змінюються. Виходячи із цього можемо сказати, що інновації мають велике значення для підвищення ефективності як в управлінні, так і в соціальній роботі. Вивчення інноваційних методів управління соціальними службами захисту населення, є недосить розкритою в наукових працях, тому що соціальні служби на сьогоднішній день є організаціями молодими, які ще мають невеликий досвід, і тому вивчення інноваційних методів управління в соціальній роботі на сьогоднішній день є темою актуальною та новою. Особливої актуальності набуває ця проблема в Україні, яка все ще знаходиться в процесі змін. Постійно змінюється законодавча база, дестабілізується соціально-економічна та політична ситуація в країні, що відповідно відображається на життєвому становищі населення. Це породжує нові проблеми й нові групи клієнтів. Кожен день кількість нужденних осіб, які потребують послуг служб соціального захисту збільшується, у той час як кількість служб лише скорочується. Вирішенням цієї проблеми є

впровадження інноваційних методів управління службами соціального захисту населення.

Вивченню методів управління в соціальній роботі в загалом присвячені праці таких вчених як І.М. Пінчука, С.В. Толстоухова, К.С. Шендеровського, М.В. Туленкова, П.М. Керженцева. Усі вони зробили значний внесок у розвиток методів управління, які використовуються в практиці соціальних служб і сьогодні. Так П.М. Керженцевим у 20-ті роки була розроблена одна з перших концепція організаційних методів. К.С. Шендеровський, розглядаючи, менеджмент у соціальній роботі в контексті особливостей та спеціалізації соціальної служби, визначив застосування принципів, технологій, методів управління в умовах конкретної служби, що спрямований на стратегічне підвищення якості соціальної послуги та результатів. В той же час нестабільність українського суспільства потребує подальших наукових пошуків у цій сфері [2, 5-6; 1, 6].

При розгляданні методів управління в соціальній сфері особлива увага приділяється тим методам, в основі яких лежить такий аспект як «мотивація», але особливостями мотивування працівника соціальної служби є те, що засоби винагороди в цій сфері обмежені. Середня заробітна плата тут значно менша за середню зарплатню в інших галузях суспільств, тому що, соціальна сфера є не прибутковою сферою, бо належить до бюджетної. Звідси й випливає обмеженість використання засобів додаткової заробітної плати – премій та винагород. Але на сьогоднішній день Україна перебуває в стані дефіциту фінансових ресурсів і невзмозі матеріально забезпечувати працівників соціальних служб, а звідси випливає недостатнє стимулювання працівників, яке може привести до високої плинності соціальних працівників, до кризової ситуації, і краху соціальних служб захисту населення, і саме сьогодні в часи економічної кризи актуальним стає нематеріальне мотивування, наприклад, творче стимулювання, організаційне стимулювання; удосконалення корпоративної культури; моральне стимулювання; стимулювання вільним часом; стимулювання навчанням. І тому в таких ситуаціях необхідно переходити до методів управління, які спрямовані на цей вид мотивації [1, 136].

Пріоритетними заходами в такі періоди може бути методи спрямовані на задоволення соціальних потреб, наприклад,

формування духу «єдиної команди» у працівників служби соціального захисту.

Важливим заходом нематеріального стимулювання є організація форм бесід з питань соціальної роботи між соціальними працівниками для надання можливості задоволення потреб у спілкуванні з метою обміну досвідом, знаннями, новими ідеями тощо.

У сфері соціальної роботи як і в інших галузях життєдіяльності суспільства, можна використовувати відому практику присвоєння звань, почесних титулів, даний метод є потужним моральним стимулом до праці, це дозволяє працівнику, оцінити свої можливості та завоювати повагу та авторитет у колег [1].

В українському суспільстві на сучасному етапі необхідно підвищити престиж роботи соціального працівника. Для цього до соціальної роботи слід привернути увагу суспільних організацій, засобів масової інформації.

Службам соціального захисту населення необхідно вивчати та узагальнювати передовий досвід, проводити конкурси на кращого соціального працівника з визначенням переможців, наприклад, такі як «Соціальний працівник року», «Найкраща соціальна служба» і тому подібне.

Враховуючи той аспект, що оскільки праця робітників соціальних служб вимагає постійного оновлення знань, інформованості щодо новітніх напрямів соціальної роботи, то необхідно один-два дня в місяць, використовувати практику відвідування бібліотек для користування бібліотекою. Згодом ці працівники, мають більше привілеїв у просуванні по кар'єрним сходинкам і в отриманні інших нематеріальних заохочувань.

Таким чином, на сьогоднішній день соціальні служби захисту мають велику потребу в населення, і тому від удосконаленості її системи залежить те на скільки соціальні служби спроможні надати підтримку кожному нужденному громадянину, і те наскільки вони можуть вирішити проблеми як окремого клієнта, групи людей, так і суспільства в цілому. Надання якісних і ефективних соціальних послуг вимагає високої трудової віддачі соціальних працівників, виявлення ними наполегливості в досягненні поставлених організаційних та індивідуальних цілей. І завдяки використанню інноваційних методів, що полягають у визнанні нової ідеї і її подальшої реалізації у вигляді методів

управління в практичній діяльності, можна досягти позитивних соціальних змін у розвитку соціальних служб захисту населення.

Література

1. Управлінські аспекти соціальної роботи: Курс лекцій / М.Ф. Головатий, М.П. Лукашевич та ін. – К.: МАУП, 2002. – 376 с.
2. Чуракова О. Сутність менеджменту соціальної роботи // Соціальна педагогіка: Теорія та практика. – 2006, – №4. – С. 4-10.

Масюк О., Кушнир Ю. Инновационные методы управления службами социальной защиты населения в кризисном обществе

В статье освещаются проблемы служб социальной защиты в Украине во время кризиса. В работе главный акцент ставится на необходимости нововведений в этой сфере, обращается внимание на необходимость социальной защиты в кризисный период. Освещается проблема отсутствия «мотивации» работников как метода управления.

Ключевые слова: *социальная защитая, кризис, кризисное общество, служба социальной защиты.*

Masyuk O., Kushnir Y. Innovative methods of social protection services administration in crisis society

The problems of social workers in Ukraine during the crisis period are elucidated in this article. In this work the main accent is put on the necessity of innovations in this sphere, great attention is paid to the necessity of social protection in the crisis period. The problem of the lack of workers motivation as the method of administration is covered in the work.

Keywords: *social protection, crisis, crisis society, social protection services.*